19. številka. Poštnina plačana v gotovini 2013. V Ljubljani, v sobota 24. januarja 1920. LIII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike.

Inseruati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za navadne in male oglase 80 vin., za trgovske razglase 1·20 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritličnо. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvo:	
celoletno naprej plačan	K 120·—	celoletno	K 140·—
polletno	„ 60·—	polletno	„ 70·—
3 mesečno	„ 30·—	3 mesečno	„ 35·—
1 „	„ 10·—	„	„ 12·—

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Ultimatum naši kraljevini glede jadranskega vprašanja.

LDU. **Berlin,** 22. januarja. »Abend« poroča: »Corriere dela Sera« javlja iz Pariza: Ker vrhovni zavezniški svet do 20. t. m. dopoldne ni dobil odgovora iz Beograda je dal Nitti na zapisnik, **da umika vse koncesije na korist Jugoslaviji ter da zahteva enostavno izpolnitev londonske pogodbe. Popoldne so sporočili Nittiju odgovor beograjske vlade, ki v vseh točkah, izvzemši eno nebistveno točko, odklanja angleške in italijanske predloge. Na to je Nitti v popoldanski seji vrhovnega sveta potrdil svojo predpoldansko izjavo.**

LDU. **Pariz,** 22. januarja. Vrhovni svet je smatral odgovor jugoslovanske vlade na posredovalni predlog, ki sta ga stavili Anglija in Francija, **za nesprejemljiv ter je določil rok 4 dni, v katerem se mora sprejeti zadnji predlog vrhovnega zaveznškega sveta ali pa stopi londonski dogovor v veljavo.**

Beograd, 22. januarja. Položaj je velekritičen, dasi doslej še ni došla službena vest o ultimatu, ki ga je stavila Antanta naši kraljevini. Vendar pa je treba vest o ultimatu smatrati za resnično. Službeno obvestilo o tem koraku Antante dospe v Beograd sigurno še tekom današnje noči. Čim dospe službeno obvestilo se takoj skliče kronski svet pod predsedstvom prestolonaslednika regenta Aleksandra, da se posvetuje o položaju in sestavi odgovor na ultimatum. Vlada se nahaja v zelo težavnem položaju: Stoji pred alternativo, da se odloči za Reko in izgubi del Dalmacije in Kranjske ali pa da ohrani zasedeno Kranjsko in Dalmacijo z železniško progo Logatec-Reka in žrtvuje Reko. V političnih krogih so mnenja, da se bo vlada **odločila za odklonitev ultimata.** Kakšne bodo posledice tega zaključka, se sedaj še ne da presoditi.

Odmev na naše članke „Naše meje s strategičnega vidika“.

Razprave, ki smo jih priobčili pod zaglavjem »Naše meje s strategičnega vidika«, so vzbudile veliko pozornost ne samo pri nas, marveč tudi v inozemstvu, zlasti pa v Italiji.

Vtisk teh razprav na italijanske politične in vojaške kroge je bil tak, da so smatrali v Rimu za potrebno, da takoj reagirajo na izvajanja našega po tržaškem »Il Piccolo« posnegove dokaze, da hoče Italija doseči nam nasproti zgolj take meje, ki bi ji služili izključno v ofenzivno vojaške namene. V to svrho objavljajo italijanski listi očividno z vladne strani inspiriran članek »Obramba Julijskih Alp in pariški projekt«, ki ga po tržaškem »Il Piccolo« posnemamo v glavnih potezah.

Članek se glasi:

Ko je zahtevala Italija pri določitvi svojih vzhodnih mej ne samo na podlagi narodnih, zgodovinskih in ekonomskih pravic ,marveč tudi vsled važnih vojaških razlogov teritorijalno zvezo med Istro in Reko preko liburnijske pokrajine, trdilo se je v tujem tisku, da je Italija zasledovala izključno ofenzivne vojaške namene. Wilson sam je dal jasno razumeti občudujoč svojo idilično zvezo narodov, da stremi Italija hoteč raztegniti državno mejo preko Učke gore po taki vojaški črti, ki bi ji omogočila sunek proti vzhodu, ne pa po črti, za katero bi mogla mirno živeti v svojih vojaško varnih mejah.

V jugoslovenskem tisku in v manjšem obsegu tudi v tujem se ponavljajo danes ti glasovi posebno v očigled Nitti - Lloyd George-Clemenceauijevemu načrtu, ki grozi zrušiti se vnovič pod napadi nesprav ljivega jugoslovenskega nacionalizma. Vsled tega ne bo neoportuno, ako premotrimo z ozirom na nove meje, določene v Parizu, na račun dobro znanih toda vsled tega ne manj interesantnih in važnih dejstev v sedanjem odločilnem trenutku splošni položaj italijanske obrambe.

Temeljni vojaški princip je, da se vrši zbiranje vojske v varstvu zaščitnih čet, ki so normalno že razvrščene na ogroženi fronti.

To zbiranje se vrši na prostoru, ki je kolikor možno blizu napadalne fronte na način, da obstoji med zbirajočimi se in zaščitnimi oddelki naravna ovira, ki dovoljuje prvim v slučaju, da bi bili poslednji primorani udati se sovražnemu pritisku, dovolj časa za operacije, ki so potrebne za razvitek fronte. Ker tvorijo v našem slučaju Alpe edino izhodišče resnega napada na suhem proti Italiji, se mora izvršiti forsirana koncentracija italijanske vojske v predalpski ravnini pod zaščito čet, razvrščenih po gorah. Vsled tega je neobhodno potrebno, da je alpski zid v stanu zakasniti namene sovražne invazije do onega trenutka, ko zamorejo vse združene moči stopiti v akcijo. Toda Alpe, ki tvorijo na zapadu in severu skoraj nepremagljivo barijero, katera se da vsled tega braniti z zelo majhnimi kontingenti, zahtevajo na vzhodu radi njih naravne nižine dalekosežnejše vojaške odredbe. V resnici je od 120 km razvojne črte Triglav - Kvarner 80 pripravnih za vojaške operacije.

Radi tega bi tucat divizij komaj zadostoval za prvo uspešno obrambo teh vrat in zadrževanje sovražnika do nastopa ostale vojske.

V slučaju napada bi bilo poleg tega potrebno, da so takoj močne rezerve pripravljene, da pohitijo z največjo naglico v pomoč ogroženim točkam. En sam pogled na naravo teh pokrajin dokazuje, da je popolnoma nemogoče pravočasno pritegniti rezerve, ako niso nakopičene v soški zoni.

Ta pogoj je pa težko izpolniti, ker ni mogoče držati v mirnem času zbranih v tej pokrajini tako močnih enot. Ker torej ni mogoče imeti takoj pri rokah zadostnih moči, je neobhodno potrebno, da se ima na razpolago dovoli globoko zono, kjer ponavljajoče se ovire dovoljujejo pridobitev za koncentracijo čet potrebnega časa. Z ozirom na terensko formacijo je jasno, da se koncentracija ne more izvršiti drugod kot na zapadu Soče.

To premikanje zahteva najmanj dvajset dni; vsled tega je potrebno, da zaščitne čete zajamčijo ta neobhodno potrebni čas. V to svrho bi se morala preložiti s popolnoma vojaškega in defenzivnega (torej ne še ofenzivnega) stališča italijanska meja na Savo.

Sovražnik bi bil v tem slučaju prisiljen opustiti koncentracijo v ljubljanski in kranjski kotlini in italijanska vojska bi imela dovoli časa, da zasede grebene Julijskih Alp. Ta očividno skrajna in vsled tega najbolj varna črta italijanske obrambe iz raznih vzrokov danes ne pride v poštev.

Da zamoremo nadzorovati, kakor bi bilo vojaško potrebno, nasprotna gibanja v ljubljanski kotlini in v kotlini Kranja in da postanemo tako gospodarji točk, ki obvladujejo grebene Julijskih Alp, se pokaže kot neobhodno potrebna črta, ki se zamore na splošno tako-le označiti: idrijski in vrhniški prelaz (med Logatcem in Vrhniko) — črta Ljubljanski, Kamenski in Vini vrh; Javornik, Bičkagora, Snežnik, Risnjak. Ta črta, ki bi morala služiti kot opazovalna črta, bi omogočila prvi odpor zaščitnim četam, da zavzamejo pravo bojno črto, ki bi potekala v bistvu preko Trnovskega gozda, Nanosa in Snežnika in v slučaju neugodnih operacij preko Vremščice in preko Učkegore.

Kakor znano misli najnovejši pariški načrt kot mejo ravno to najskrajnejšo defenziyno linijo, ki bi še zamogla zapreti pot v Trst in Istro in ki bi se naslanjala na Hrušiški gozd, Nanos in Vremščico. (Imena posameznih točk so tako samovoljno — ne poitalijančena — ampak izmišljena, da ni mogoče z gotovostjo določiti, katere točke misli pisec. Op. uredn.)

V slučaju izgube te črte ali vzemimo, da bi ta črta ne bila zagotovljena Italiji na pariški konferenci, bila bi vrata v Italijo popolnoma odprta sovražni invaziji. Sovražni napad bi imel za posledico izolacijo Istre, neposredno zavzetje Trsta, lahek in nagel pohod proti Gorici in italijanska vojska bi bila vnovič primorana zavzeti ono soško črto, ki nas je stala tri in pol leta krvave borbe. Iz tega, kar smo na kratko razložili, ne sledi samo mala fides onega, ki dolži Italijo imperijalističnih stremljenj, ako zahteva sočasno z Reko najskrajnejšo obrambno črto na vzhodu, marveč dokazuje neobhodno potrebo, da naši delegati v Parizu ne razpravljajo o tem, kar pomeni z vojaškega stališča obrambo Julijske Benečije in edini uspeh možato prenašane in dobljene vojne.

Wilsonova črta.

Radi jasnosti bi bilo z ozirom na vašo predvčerajšnjo notico pod gorenjim naslovom točneje reproducirati ekspozé g. dr. Trumbiča, ki ga je podal pred Vrhovnim Svetom dne 10. in 12. t. m. Žal se je naše časopisje s tem ekspozejem prav malo pečalo. Edino obširnejše poročilo je prinesel »Obzor« dne 16. t. m. Iz tega poročila sledi, da bi bila naša delegacija kar jednostavno označila črto kot našo zadnjo koncesijo. V dotičnem poročilu naglaša:

»G. Trumbič je postavil jasno tezo jugoslovenske delegacije, odobreno od beogradske vlade, koja je obstojala v tem: Nova italijanska meja ima iti po takozvani Wilsonovi črti, to je od julijskih Alp do izliva Raše, tako da bi notranja istrska železnica cela ostala Italiji. Kakor je znano, je to črto svojčas odredil Wilson, a Francoska in Angleška sta jo že sprejeli, tako da je vsak odpor proti njej nemogoč. Dr. Trumbič je rekel, da je ta meja pravzaprav »amputacija na našem narodnem telesu«, da se ji naš narod mora samo zaradi splošnih razmer prilagoditi; kajti ona jemlje skoro 400 tisoč narodnih članov. Nadalje je zahteval, da se ustvari mednarodna garancija, po kateri bi naš narod v mejah Italije užival etnografsko in nacijonalno avtonomijo. Pristavil je, da mi doprinašamo to žrtev samo pod pogojem, da se Italija odreče vsake namere, da bi še dalje v naše narodno telo razširila svoje meje . . .«

Med člani vrhovnega sveta je predsednik Wilson edini naš zagovornik. Pri ostalih članih je naletel takoj izpočetka v vseh vprašanjih silen odpor proti principom, katere je bil proglasil v svojih 14 točkah in v svojih poznejših izjavah. Moral je cedirati v marsičem Francozom in Angležem. Popustil je potem tudi napram Italijanom.

Ali pa smemo zaključiti iz gorenjega, da je naša delegacija brez ugovora sprejela Wilsonovo črto, tako da »delamo vtis, da sami privolimo v tako rešitev in nimamo pozneje nobenega naslova, na podlagi katerega bi lahko zahtevali za se kraje onstran Wilsonove črte?« Mislim, da bi bil tak zaključek smel. Odreči se kaki zahtevi pod pritiskom višje sile niti v privatnopravnem smislu ne znači izgubo naslova postaviti na novo svojo zahtevo, ko mine višja sila; a kamoli v mednarodnih vprašanjih. Srbija se je l. 1909 celo brez ugovora odrekla Bosni in Hercegovini. Ali je to značilo, da je s tem izgubila naslov zahtevati jo ob drugi ugodnejši priliki?

Stališče naše delegacije je skrajno težavno. Narod jo mora podpreti z vsemi svojimi silami. Z enoglasnimi protesti mora narod pokazati svetu, da ne bode nikdar odobril krivic, ki nam jih hočejo prizadejati mogotci, ki danes delijo svet v Parizu. Ne smemo pa biti napram naši delegaciji neobjektivni, ter misliti, da ona zanemarja interese kateregakoli dela naše države na korist drugim delom. X.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

LISTEK.

Alphonse Daudet:

Zvezde.

(Konec.)

(Iz »Lettres de mon Moulin«.)

Proti večeru, ko so že legle modre sence preko dolin, in so se moje živali meketaje zbirale, da se povrnejo v ograjo, pa sem zaslišal od spodaj klicati svoje ime. In videl sem, da prihaja naša gospodična drugič; toda nič več smejoča, kakor prej, nego trepetajoča od mraza, mokrote in strahu. Sorgue je menda zaradi naliva strašno narasla, in Stephanette, ko je dospela do nje, jo je hotela na vsak način prebresti. Skoro bi bila utonila. Strašno je bilo zanjo, da ob tem času ni mogla več misliti na povratek domov. Kajti naša gospodična bi sama nikakor več ne našla poti skozi grapo, a tudi jaz nisem mogel zapustiti svoje črede. Misel, da mora prebiti vso noč na gori, jej je bila grozna ter jo je mučila temboli, ker je vedela, kakšen strah prestanejo zaradi nje doma. Tolažil sem jo, kakor sem mogel.

»V juliju,« sem dejal, »so noči kratke, gospodična; kakor bi mignil, bo konec te neprijetnosti.«

In hitro sem zakuril velik ogenj, da bi si mogla osušiti svoje nožice in svoje krilo, ki je bilo še vse mokro od vode Sorgue. Potem sem jej prinesel mleka in malih sirčkov, toda ubogi otrok ni hotel niti jesti niti se greti. In ko sem videl, kako jej stopajo v oči velike solze, bi bil začel kmalu še sam jokati.

Medtem pa se je že popolnoma znočilo. Le na najvišjih gorskih vrhuncih je še ležal solnčen prašek, in tam, koder je zašlo, še lahen dih svetlobe. Hotel sem, naj bi šla gospodična v ograjo počivat, nastlal sem jej svežega nastila, položil sem nanjo popolnoma novo ovčjo kožo, jej voščil lahko noč in se posadil zunaj pred vrata . . .

Bog mi je priča, da se vkljub žareči ljubezni, ki je plamtela po mojih žilah, ni porodila v meni zla misel: navdajal me je samo velik ponos, da spi v kotu ograje pri čredi, ki jo je radovedno opazovala, pod mojim varstvom hči mojega gospodarja, kakor mnogo dragocenejše in belejše jagnje kot vsa druga. Še nikdar se mi ni zdelo nebo tako visoko in zvezde tako blesteče . . .

Mahoma so se odprla vrata ograde in pristopila je Stephanette. Spati ni mogla. Ovce so šumotljale po slami, kadar so se premikale ali so meketale v sanjah. Raje je hotela sedeti ob ognju. Ko sem to slišal, sem jej položil svoj kožuh preko ramen, zanetil sem nanovo že ugašajoči plamen, in sedla sva molče drug poleg drugega.

Kdor je kdaj prebil noč pod milim nebom, vé, da ob uri, ko ljudje spe, oživi v samotni tišini skrivnosten svet. Studenci kramljajo tedaj z živahnimi glasovi, močvirja se zbude z malimi plamenčki, vsi gorski duhovi imajo svoboden obhod; v zraku se giblje šumenje in prasketanje, slišati je čuden hrup. Zdi se, kakor da se veje raztegujejo in je slišati travo rasti . . . Podnevi živé živa bitja, ponoči pa brezdušna; kdor ni vajen tega, ga obide strah.

Tako je bila tudi naše gospodične groza, in pri najmanjšem šumu se je boječe stisnila k meni. Enkrat je zadonel iz blestečega ribnika pod nama dolgozategnjen, nad vse žalosten krik tresoče na najino uho in istočasno se je utrnila žareča zvezda prav v oni smeri preko najinih glav, kakor da je tožba, ki sva jo slišala, prinesla luč s seboj.

»Kaj je to?« je vprašala Stephanette tiho.

»Duša, ki je šla v raj, gospodična,« sem odgovoril in se prekrižal.

Tudi ona je napravila znamenje križa ter je gledala nekaj časa resno in zbrano navzgor.

»Torej je res, pastir,« je dejala potem, »da znate na planinah čarati?«

»Nikakor ne, gospodična; ampak ker smo bližje zvezdam, vemo bolje, kaj se godi ondi, kakor ljudje v dolini.«

Gledala je še vedno gori, naslanjajoča glavico ob roko, in v svojem kozjem kožuhu je bila videti kakor mal nebeški pastirček.

»Koliko jih je! Kako so lepe! Še nikoli nisem videla toliko zvezd . . . ali veš, kako se imenujejo, pastir?«

»Seveda, gospodična . . . Tu, poglejte, prav nad nama je Pot sv. Jakoba (Rimska cesta). Ta vodi s Francoskega naravnost preko Španske. Narisal ga je sveti Jakob Gališki, da je junaški Karol Veliki našel pot, ko je imel vojno s Saracenci. Dalje spredaj imate Oslovski voz (Véliki voz) s svojimi štirimi žarečimi kolesi. Tri zvezde, ki so spredaj, so tri živali, in tista prav mala poleg tretje je voznik . . . Ali vidite, kako se vsepovsod utrinjajo zvezde? To so duše, ki jih ljubi bog ne mara imeti pri sebi . . . Malo naprej, tam spodaj so Grabije ali Trije kralji (Orion); ti so za nas na gorah, kakor ura v stolpu; treba mi jih je samo pogledati, pa vem, da je sedajle polnoči proč . . . Zopet dalje navzdol, vedno proti jugu, žari Ivan Milanski, plamenica zvezdovja (Sirij). Pravijo, da je bil neke noči Ivan Milanski s Tremi kralji in s Poussiniero (Plejadami) povabljen na svatbo k neki prijateljski zvezdi. Poussiniera je baje najbolj hitela ter se odpravila prva na pot. Vidite, tam gori je, prav globoko na nebu. Trije kralji so hodili bolj spodaj in so jo dohiteli; toda ta lenuh, Ivan Milanski, je bil zaspan ter je daleč zaostal. Da bi jih ustavil, je iz jeze vrgel za njimi svojo palico, in zato se imenujejo Trije kralji tudi Batina Ivana Milanskega . . . Ampak

Kalne vode.

»Slovenec« od 20. t. m. je prinobčil v članku »Kalne vode« razne pamflete, kakor smo že poročali. Za sedaj naj samo eno trditev ovržemo. Informirali smo se v Beogradu o trditvah »Slovenca« ter izvedeli, da ni šel dr. Brezigar na Dunaj kot kurir, ampak šel je z diplomatskim posom kot delegat ministrstva za trgovino in industrijo v svrho, da vodi s predsednikom avstrijske republike Rennerjem pogovore radi vrnitve terjatve in premoženja, katerega imajo naši državljani v Avstriji. Takrat, ko se dr. Brezigar mudil na Dunaju, je položil Warenverkehrsburo pri našem poslaništvu za našo vlado večjo svoto denarja. Da bi si vlada prihranila troške transporta, je naprosila dr. Brezigarja, naj vzame nazaigrede seboj ta denar. Par dni po njegovem odhodu iz Dunaja je Warenverkehrsburo zopet položil večjo svoto in sicer 2 milijona mark in 1 milijon frankov pri našem dunajskem poslaništvu. Takrat je bil poslanik Josip Pogačnik. Ker se ni brigalo poslaništvo za ta denar, je tam ležal od sredi novembra pretečenega leta do začetka januarja. Vsled te brezbrižnosti je nastala velika izguba vsled padca kurza tujega denarja. Izguba znaša več kakor štiri milijone kron. Ravno tako bi se zgodilo s prvo svoto, da je ne bi dr. Brezigar na svojo veliko odgovornost prinesel seboj. Kdo bo plačal te štiri milijone, se še ne ve; med tem je Pogačnik demisijoniral.

Pušica, katero je naperil »Slovenec« proti dr. Brezigarju, se je obrnila proti vitezu Pogačniku. Nadaljevali bomo.

Politične vesti.

= **Krajevna organizacija JDS za Poljanski okraj** ima svoj občni zbor v petek 23. januarja 1920 zvečer ob 6. uri v mali dvorani Mestnega doma. Člani in članice naj se občnega zbora udeleže polnoštevilno z ozirom na predstoječe občinske volitve. Poroča tudi narodni poslanec dr. Pestotnik o političnem položaju.

= **Rešitev krize v pokrajinski vladi.** Glede izpopolnitve pokrajinske vlade za Slovenijo so se vršila te dni pogajanja med zastopniki JDS in JSDS. Dosegel se je popolen sporazum. Zaključni dogovor se vrši v nedeljo. Prve dni prihodnjega tedna se sestavi nova vlada.

= **Pred ljudskim glasovanjem na Koroškem.** Italijanskim listom poročajo iz Celovca, da so jugoslovenske čete že pripravile vse potrebno, da zapuste v smislu določb mirovne pogodbe plebiscitni pas A ter da ostanejo tam samo orožniki in finančna straža. Medzavezniška misija v Celovcu se baje konštituira, čim bo St. Germainska pogodba ratificirana, v komisijo za ljudsko glasovanje. Govori se, da bo predsednik tej komisiji angleški general Ratcliffe. V Celovcu pričakujejo tudi nekatere angleške parlamentarce, ki bodo sodelovali pri komisiji.

= **Koroški Nemci ne zaupajo Dunaju.** Po poročilu, ki ga prinaša tržaški »Il Piccolo della Sera« iz Celovca, dvomijo celovški politični krogi, da sploh pride do plebiscita, ker se boje, da ne bi Renner pri svojem predstoječem obisku v Beogradu prodal koroške plebiscitne zone za skledo leče. To bojazen, da oparvičuje malobrižnost, ki jo je pokazal Dunaj v koroškem vprašanju, in stremljenje Rennerja zasigurati Dunaju, če treba tudi s političnimi žrtvami, dovoljno prehrano. Vsled tega se pojavlja med koroškimi Nemci želja, naj bi spremljala Rennerja v Beograd tudi dva njihova delegata.

---

najlepša med vsemi zvezdami, gospodična, je naša Pastirska zvezda, ki nam sveti zjutraj, kadar ženemo svojo čredo na pašo, in tudi zvečer, kadar se vračamo. Imenujemo jo tudi Magelono, lepo Magelono, ki leta za Petrom Provanškim (Saturnom) in se omoži ž njim vsakih sedem let.«

»Kaj se može tudi zvezde, pastir?«

»Seveda, gospodična.«

Ko pa sem jej hotel razložiti, kako se može zvezde, sem začutil, da se je naslonilo na mojo ramo nekaj hladnega nežnega. Bila je njena zaspana glavica, ki se je pritiskala name s sladkim šumenjem svojih trakov, čipk in kodrov. Tako je obležala, ne da bi se ganila do trenotka, ko so začele ugašati zvezde pred svetlo lučjo mladega dne.

Jaz pa sem jo gledal, kako spi. V globini srca mi je bilo nemirno, toda svetla noč, ki mi je vzbujala vedno le dobre, lepe misli, mi je dala svojo sveto moč. Okoli naju so plesale zvezde svoje molčeče kolo, kakor velika pokorna čreda. — Jaz pa sem si predstavljal, da je zašla najsvetlejša in najnežnejša med njimi in se ponižala na mojo ramo, da nekoliko spi . . .

= **Pogajanja za sestavo kasacijskega sodišča za Slovenijo in Dalmacijo.** Beograd, 22. januarja. Včeraj se je vršilo v ministrstvu za pravosodje posvetovanje o organizaciji kasacijskega sodišča za Slovenijo in Dalmacijo, katerega so se udeležili poleg pravosodnega ministra Timotijevića tudi hrvatski ban dr. Tomljenović in poverjenik za pravosodje v Sloveniji dr. Ravnihar. Prišlo je do zaključka, da naj se osnuje to kasacijsko sodišče kod del stola sedmorice v Zagrebu. Kot predsedniki tega kasacijskega sodišča bi fungirala gg. Smechija in dr. Babnik, šefa oddelkov v bivšem pravosodnem ministrstvu na Dunaju, kot prisednik pa gg.: Milčinski, Žmavec, Metličič in Verona. Kot vrhovni prokurator bi fungiral Okretić. — Sestanka se je udeležil tudi minister dr. Kramer in se je v vseh točkah dosegel sporazum.

= **Opozicija in ustavni odbor.** LDU. Beograd, Včeraj dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo zlasti o zahtevi opozicionalnega bloka glede vstopa v ustavni odbor in o pismenem odgovoru opozicije v tej stvari. Definitivnega ukrepa še ni. Kakor je znano, je opozicija na zahtevo vlade, naj sodeluje v ustavnem odboru, odgovorila, da bo dala pismen odgovor. Predvčerajšnjim popoldne je bil ta odgovor izročen predsedniku začasnega narodnega predstavništva, ki ga je oddal vladi. Kakor se doznava, je bil odgovor opozicije precej dolgo pisanje, vsebujoče zahtevo po vpoklicu narodnega predstavništva, ki naj bi izvolilo člane za ustavni odbor. Vlada in vladne stranke stoje na stališču, da naj izhaja ustavni odbor iz sporazuma med strankami in da je vpoklic parlamenta nepotreben. V demokratskih krogih menijo, da je zahteva opozicije po vpoklicu narodnega predstavništva v svrho volitve članov za ustavni odbor samo trik, da bi se oviralo delo vlade in poizkusilo strmoglaviti jo, dočim zahtevajo v vladi zastopane stranke, čimprej apelirati na ljudstvo in iti k volitvam.

= **Opozicija napenja zadnje moči, da reši, kar se da rešiti.** Beograd, 22. januarja. V sredo dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o zahtevi opozicionalnega bloka glede skupnega dela v ustavotvornem odseku. Opozicija se trudi, da bi dosegla skupno delo, zahteva obenem tudi sklicanje parlamenta, ki naj izvoli ta ustavotvorni odbor. Ta odbor pa ne more biti parlamentaren, kakor opozicija sama zatrjuje, marveč morajo v njem sedeti poleg parlamentarcev tudi razni drugi strokovnjaki, zato je tendenca opozicionalnih zahtev po sklicanju parlamenta prozorna, da hoče na eni strani rešiti opozicija ugled med ljudstvom, ki ga od dne do dne bolj zgublja, na drugi strani pa hoče s sklicanjem parlamenta pričeti zopet ono zavlačevalno delo, ki se ga je posluževala pred 6 meseci. Zlasti grupi g. Stojana Protića je mnogo na tem, da se ne bi uveljavil proporcijonalni volilni red, medtem, ko stoji demokratska stranka trdno na svoji zahtevi po takem volilnem redu. Ali bo došlo do kakega zadovoljivega zaključka pri pogajanjih med vlado in opozicijo, se sedaj še ne more reči.

= **Demokratska zajednica in agrarno vprašanje.** LDU. Beograd, 22 januarja. Včeraj popoldne je bila druga seja demokratske zajednice. Razpravljalo se je o projektu enotnega programa demokratske stranke, in o agrarnem vprašanju. Minister za agrarno reformo g. Krizman je poročal o agrarnem vprašanju, ministrski predsednik in zastopnik zunanjega ministra g. Davidović pa o zunanjem položaju. Seja se bo nadaljevala danes popoldne. Posvetovanja kluba demokratske zajednice bodo trajala bržkone še nekaj dni.

= **»Ali se obrača na bolje?«** Pod naslovom »Ali se obrača na bolje?« piše »Nova Doba«: V naši notranji politiki je opažati gotovo izboljšanje. Napetost med vlado in opozicijo je začela popuščati. — Razpravljajoč o poizkusih zbližanja o priliki snovanja ustavnega odseka in o rešitvi valutne reforme pravi list: Prav sedaj, ko so se razburkane strankarske strasti nekoliko polegle in ko sta obe stranki začeli uvidevati, da sodelovanje pri nekaterih vprašanjih splošnega interesa ni nemogoče, je nedvomno najugodnejši čas za to, da se poizkusi ta cilj oživotvoriti. Splošni položaj naše države, tako notranji, kakor zunanji, zahteva nujno, da se čimprej izkopljemo iz sedanjega nemogočega stanja stvari.

= **Iz demokratske stranke.** Beograd, 22. januarja. Danes se je povrnil iz agitacijskega potovanja po užičkem okraju narodni poslanec Radoje Jovanović v Beograd in poročal o povoljnih uspehih svojega potovanja vodstvu demokratske stranke. Kakor kaže, so tudi v tem okraju zgubili radikalci eno svojih postojank.

= **Italija v svetovni vojni.** Italijansko vojno ministrstvo je razpisalo natečaj za najboljše delo v Italiji v svetovni vojni. Kak slavospev italijanskemu junaštvu bo moralo biti to delo, si lahko predstavljamo, ako dan za dnem čujemo, da je bila edino Italija ona »velesila«, ki je premagala centralne države.

= **O revoluciji.** kakršno tudi pri nas pripravljajo razni boljševiško navdahnjeni prifrknenci, je izrekel to-le sodbo Viktor Hugo: »Odpadki človeštva, sodrga, ki je prišla na površje iz svojih skrivališč, iz svojih beznic in bordelov, kakor priplava na jezersko površino blato, kadar se v njem pomeša voda, to so elementi, ki povzročajo komunistiško revolucijo.« Cicero je napisal: »Nobeno razburkano morje in noben plamteč požar ni tako grozovit, da bi se ga ne moglo lože pomiriti in vdušiti, kakor razbrzdano, prešerno množico.« Mirabeau je izjavil za časa francoske revolucije, ko so ga pozivali k dejanju, ki bi je lahko izvršil, ker je imel ljudstvo za sabo: »Zavedam se tega prav dobro, takisto pa tudi vem, da se lahko tigru odvzame nagobčnik, nikdar pa se mu ga ne more zopet nataknuti.«

= **Spor Viljema z Bismarckom pred sodiščem.** Nemško javnost zanima sedaj nek proces med bivšim cesarjem Viljemom in založniško tvrdko Cotta. Tvrdka je bila kupila Bismarckove memoarje, bila je pa obvezana obelodaniti te memoarje šele po Viljemovi smrti. Sedaj, ko je izgubil Viljem prestol, se je tvrdka odločila publicirati memoarje, čemur pa so se Viljemovi advokati uprli. Pred prvim sodiščem je tvrdka pogorela, prijavila pa je proti razsodbi priziv in te dni se ima vršiti nova razprava. Memoarji obsegajo nekatera Viljemova pisma, ki jih je pisal, predno je zasedel nemški prestol, takratnemu državnemu kancelarju Bismarcku, in Bismarckove odgovore na ta pisma. Bismarck se je bil v marsikaterih vprašanjih postavil bodočemu nemškemu cesarju po robu. Tako n. pr. je državni kancelar ostro grajal princevo razvado, ki mu je ostala, kakor smo imeli ponovno priliko opazovati, vse dosedaj: da je na robih dokumentov pripisoval svoje umestne ali neumestne opazke. Na drugem mestu dolži Bismarck Viljema, da goji odkrito simpatijo proti gotovim neodgovornim vojaškim krogom, ki so takrat smatrali, da je čas vojne proti Rusiji ugoden. V obeh navedenih slučajih je prijel Bismarck princa precej ostro in princ se mu je tudi moral udati, kakor se je moral udati tudi v zadevi mirovnih pogojev s Francijo izza leta 1871, v kateri je Viljem dolžil kancelarja, da je podpisal politično sicer pravilno, vojaško pa popolnoma zgrešeno pogodbo. Končno je Viljem predbacival Bismarcku tudi, da je prikril nek dopis nemškega konzula v Kijevu, v katerem slednji opozarja na nevarnost ruskega napada.

PASIVNA RESISTENCA V TRBOVLJAH IN HRASTNIKU. PREMOGOVNIKI ZAPRTI.

LDU **Ljubljana.** 22. januarja. Dne 15. t. m. se je nenadoma začela v premogovnikih trboveljske premogokopne družbe v Hrastniku in Trbovljah širiti pasivna resistenca. Vzrok se neposredno ni dal konstatirati, ker nihče ni hotel prevzeti odgovornosti in vodstva gibanja. Čule so se splošne pritožbe o draginji in o pomanjkljivi aprovizaciji. Deželna vlada je neprestano opominjala delavstvo, naj stori svojo dolžnost, in izjavila, da je naročila sestavo posebne komisije, ki naj v vseh revirjih pregleda položaj, da se prepriča glede oskrbe, glede sanitarnih razmer in da stavi eventualno tudi predloge glede premembe celega plačilnega sistema. Izjavila pa je, da se mora delavstvo najprej brezpogojno odzvati z normalnim delom. Kljub temu se je pasivna resistenca nadaljevala in je produkcija v Trbovljah in Hrastniku padla na 10—20 odst. V tem položaju je bila vlada primorana, odločiti se do energičnega postopanja. Dne 20. t. m. je zaradi zagotovitve miru in reda dospela vojaška posadka v Trbovlje in Hrastnik. Isti dan je bil izdan poziv, da se mora odpustiti vsak, ki bi delal pasivno resistenco. Dne 21. t. m. so delavski zaupniki predlagali, naj se dani rok podaljša. Temu predlogu se delavstvo ni odzvalo in je produkcija padla še bolj. Zato je deželna vlada dne 22. t. m. dala zapreti vse jame v Hrastniku in Trbovljah ter odredila odpust delavstva.

LDU **Ljubljana.** 22. januarja. Ker je premogokop v Hrastniku in Trbovljah zaprt, je vlada odredila obširno omejitev osebnega in tovornega prometa. Ekspresni vlak je zagotovljen. Ravnotako tudi živežni vlaki.

LDU **Ljubljana.** 22. januarja. Danes zvečer so se oglasili delavski zastopniki v Hrastniku in Trbovljah s prošnjo, naj se premogovnik nemudoma zopet odpre. Obljubili so, da takoj začno z normalnim delom, vendar izrazili željo, naj se radi gibanja nikdo ne odpusti. Deželna vlada je zvečer izdala dovoljenje, da se jame še ponoči odpro, ako se delavstvo zaveže, da pojde še to noč na redno delo, ako bodo tudi v nedeljo delali in ako se zadovolji s tem, da za dobo pasivne resistence ne prejme minimalne mezde. Delavstvo je ponudbo sprejelo. Vlada bo poslala, kakor hitro bo produkcija zopet normalna, v revirje komisijo, katera bo proučila aprovizacijske in sanitarne razmere. Komisija pojde najprej v revirje, kjer se ni delala pasivna resistenca.

PASIVNA RESISTENCA V TRBOVLJAH KONČANA.

LDU **Ljubljana.** 23. januarja. Pasivna resistenca v Trbovljah je končana. Z ozirom na potrebna popravila in na to, da so nekateri delavci mogli šele danes zvedeti o sklepih delavstva in se šele vračajo od daljnejših bivališč, je pričakovati normalni uspeh produkcije šele v nekaj dneh. Da se nadoknadi zamujeno delo, se bo delalo to nedeljo. Tudi v Hrastniku bo danes delo zopet pričelo.

BURNA SEJA ČEHO-SLOVAŠKE NARODNE SKUPŠČINE.

Praga. 22. januarja. Danes je došlo v plenarni seji čeho-slovaške narodne skupščine do ostrih spopadov med voditeljem demokratske stranke dr. Kramařem in ministrskim predsednikom Tusarjem. Dr. Kramař je ostro napadel vlado in kritiziral njene odredbe. Ministrski predsednik Tusar je v doglem in obširnem govoru pobijal argumente, ki jih je navedel dr. Kramař. V svojem govoru je povdarjal, da je prva naloga češkega ljudstva, da z vsemi silami nastopa proti širjenju boljševizma v Evropi, Ljudstvo se mora zavedati, da je šele v povojih, da se je šele pred kratkim rešilo svojih zatiralcev, zato se mora braniti boljševiških idej. Čehoslovaška država je ena izmed onih držav v sredini Evrope, ki je izvedla vsa svoja socijalna vprašanja in tudi revolucijo pametno, brez nepotrebnega prelivanja krvi. Tako hoče postopati tudi v bodoče. Vlada noče v državi uveljaviti načelo sile, marveč hoče vladati z ljubeznijo. Nato je nadaljeval: Dr. Kramař je naperil danes v svojem govoru hude očitke in obtožbe proti vladi. Vlada pa ne more pritrditi naziranju dr. Kramařa, ker si je svesta, da stoji velik odstotek prebivalstva za njo in ne za stranko, ki jo zastopa dr. Kramař. (Velik hrup v vrstah pristašev dr. Kramařa.) Priborili smo si svojo samostojnost napram Nemcem in Madžarom. Mi Čehi smo se v tem boju izkazali kot narod, ki ve, za čim stremi, priborili smo si s tem ugled ostalih držav in naša naloga v bodočnosti je, da si znamo ohraniti ta ugled tudi za naprej, da bomo vredni sodelovati in soodločevati v velikem krogu drugih kulturnih narodov. Ko sem danes slišal govoriti dr. Kramařa, moža takih odličnih lastnosti in zmožnosti, ko je vrgel baklo razdora v zbornico, (velik hrup, dr. Kramař protestira proti takemu izražanju ministrskega predsednika) sem si mislil, da je dr. Kramař pozabil na eno, da nismo samo mi, kot vlada, ampak tudi drugi gospodje in med njimi tudi dr. Kramař, soodgovorni za dobrobit naše države. Teške bi bile posledice, ki bi jih rodila taka politika razdora, kakor jo je hotel uveljaviti danes dr. Kramař. (Hrup.) — Seja se je nadaljevala med burnimi prizori pozno v noč.

MILLERANDOVO MINISTRSTVO.

LDU. **Parij.** 21. januarja. (Dun. K. U.) Skupina desničarjev v francoski zbornici uveljavlja napram ministrstvu Millerand gotove pomisleke. Dasi je novega ministrskega predsednika določil Clemenceau, dasi novi kabinetni šef kot organizator uživa zaupanje desničarjev in dasi je priljubljenih dokaj članov ministrstva, kakor n.pr. Lefevre in Marsal, očita skupina republikansko-demokratične ententne stranke, ki šteje 185 članov, večinoma naprednjakov, Millerandu, da ima le enega zastopnika v kabinetu, dočim ima mala skupina socijalističnih republikancev, ki šteje le kakih 20 poslancev, štiri ali pet ministrov. Dognano je, da je od 21 portfeljev, ki so bili poverjeni parlamentarcem, 12 v rokah radikalcev ali socijalističnih republikancev. Temu nasproti pa uveljavljajo Millerandovi pristaši, da so bile brez ozira na pripadnost stranke poklicane v ministrstvo le najsposobnejše osebe. Odpor desnice se zlasti obrača proti ministru za notranje stvari Steegu, ki je bil pri zadnjih senatnih volitvah na listi narodnega bloka, pa je kot radikalec levice znan kot nasprotnik katoliškega mišljenja. Vsled tega vse stranke z napetostjo pričakujejo ministrske izjave v jutrišnji seji zbornice. Besedilo te izjave je ministrski svet določil že včeraj. Šele po prečitanju vladne izjave bo natančneje določeno stališče, ki ga bodo zavzele posamezne skupine.

PRIPRAVE ZA POTOVANJE DR. RENNERJA V BEOGRAD.

Dunaj. 22. januarja. Po vseh ministrstvih se vrše živahne priprave za potovanje državnega kancleria dr. Rennerja v Beograd. Avstrijska vlada je z beograjsko vlado v stalnih stikih in se dogovori nadaljujejo. Kakor se zatrjuje v političnih krogih, se bodo pogajanja dr. Rennerja v Beogradu vrtela v prvi vrsti okrog gospodarskih stikov, poleg tega pa bo skušal ustvariti dr. Renner tudi ugodne predpogoje za dobre politične odnošaje, kakor jih je dosegel pri svojih pogajanjih v Pragi za avstrijsko republiko. Kakor se čuje, bo potoval dr. Renner v Beograd na izrecno željo Antante, ki želi, da bi prišlo med Avstrijo, Jugoslavijo in Čehoslovaško do čimožjih prijateljskih stikov, da se s tem prepreči, da bi se avstrijska republika ne nasiljala preveč na Nemčijo.

KONEC VRHOVNEGA SVETA. — KONFERENCA VELEPOSLANIKOV.

LDU. **Pariz,** 21 januarja. (Dun. KU. Brezžično.) V konferenci veleposlanikov, ki stopi na mesto vrhovnega sveta, bo Francijo zastopal generalni tajnik ministrstva za zunanje posle Paleologue.

IZDATKI ZA AVSTRIJSKO ARMADO.

Dunaj. 22. januarja. Današnja »Wiener Stimmen« se obrača ostro proti vojnemu ministru dr. Deutschu radi njegovega ekspozeja glede izdatkov za avstrijsko armado. »Wiener Stimmen« pravijo, da ne odgovarjajo navedene številke faktičnemu stanju. Izdatki za avstro-ogrsko armado v letu 1914 so znašali 554 milijonov kron, pri katerem znesku so bili vračunani tudi izdatki za domobranstvo in orožništvo. Ta znesek je značil le 8 odst. državnih izdatkov. Sedaj se namerava za avstrijsko armado izdati 400 milijonov kron, čeprav je bivša avstro-ogrska monarhija imela 52 milijonov prebivalcev, avstrijska republika pa jih ima samo 6 milijonov. — V Avstro-Ogrski je odpadlo na vsakega državljana na 11 K izdatkov letno za armado, v avstrijski republiki pa odpade na posameznika 50 K. Poleg tega je imela armada stare Avstrije 420.000 vojakov in orožnikov, armada avstrijske republike pa šteje komaj 50.000 mož. — Iz teh številk je razvidno, pravi list, da so zahteve vojnega ministra dr. Deutscha pretirane in da bi taki izdatki znova pomenjali veliko breme za že itak dovelj tlačeno ljudstvo avstrijske republike.

SPLOŠNA MOBILIZACIJA NA POLJSKEM.

LDU **Monakovo,** 21. jan. (ČTU) V pričakovanju velikopoteznega boljševiškega napada na Poljsko je poljski ministrski svet odredil splošno mobilizacijo poljske armade.

IZROČITEV VILJEMA IN NIZOZEMSKA VLADA.

LDU **Haag.** 22. januarja. (Dun. kor. ur.) »Holandach Nienws Bureau« poroča: Kakor se javlja iz zanesljivega vira, bo Nizozemska jutri v petek ob 12. izročila odgovor na ententino prošnjo za izročitev bivšega nemškega cesarja.

EKSPEDICIJE PROTI BOLJŠEVIKOM.

LDU. **Parij,** 21. januarja. (Dun. K. U.) V Parizu izhajajoči angleški listi poročajo, da sta Anglija in Francija odločeni poslati ekspedicijo v Kavkaz. »Dajlly Mail« poroča, da nameravajo Poljaki postaviti 100.000 mož proti boljševikom. »Ohricago Tribune« izjavlja, da bodo angleške čete, ki so določene za ekspedicijo, takoj odpotovale in da jih bodo prevažale francoske ladje.

OBOROŽENA INTERVENCIJA PROTI BOLJŠEVIKOM.

LDU **Berlin.** 22. januarja. (Dun. kor. ur.) Frankfurtski listi poročajo iz Pariza, da je ententa povabila Romunijo k oboroženi intervenciji na Ruskem. Ravnotako bosta povabljeni Čehoslovaška in Jugoslavija.

ZA OBRAMBO KAVKAZA.

LDU **Dunaj.** 22. januarja. (Dun. k. ur.) Po soglasnih brezžičnih brzojavkah iz Washingtona, Londona in Rima je vrhovni svet sklenil poslati 260.000 mož izbranih čet v ozemlje Črnega morja, da branijo Kavkaz.

JAPONSKA IN SIBIRIJA.

LDU **Washington.** 22. januarja. (D. kor. ur. — Brezžično.) Iz Tokija poročajo, da je konferenca veleposlanikov v Tokiju sklenila odpoklicati iz Vzhodne Sibirije vse čehoslovaške čete. Zdinjene države in Japonska bosta skrbeli za ladje. Japonska je pri tej priliki zagotovila, da se noče polastiti nikakega ozemlja v Vzhodni Sibiriji. Trasporti čet so le nadomestilo za izgube.

OBSTRELJEVANJE ODESE.

LDU **Haag.** 21. januarja. (ČTU) Zavezniške vojne ladje so začele obstrelievati Odeso. Boljševiki so držali mesto zasedeno samo štiri ure, potem so se morali umakniti. Nova boljševiška armada se je pojavila pri Kersonu.

NEODVISNA GEORGIJA.

LDU. **Rim,** 21. januarja. (Brezžično.) Vest, da je vrhovni svet priznal neodvisnost Georgije, je v glavnem mestu Tiflisu izzvala velikansko navdušenje.

Iz naše kraljevine.

— **Razdelitev manjših ladij.** Iz verodostojnega vira se doznava, da bodo ladje z manj kakor 2000 tonami, čijih delničarji po večini niso Jugoslovani niti Italijani in se tudi niso kot take proglasili, razdeljeno med Jugoslavijo in Italijo.

— **Zahteve profesorjev.** Na 13. redni seji društva srednješolskih profesorjev v Sarajevu je poročal profesor Marković, da je vlada obljubila podpiratizahteve, katere so profesorji stavili na ministrstvo, namreč, da napredujejo profesorji po sedmih službenih letih v osmi čin razred, po 14 letih v sedmi in po 21 letih v šesti čin. razr Vlada je predlagala, da se tudi dokla do vračunajo v plačo in da se za upokojitev vračuna polovica suplentskih let.

— **Kolonizacija Stare Srbije in Makedonije.** Ministrstvo za agrarno reformo pripravlja naredbo za kolonizacijo

Stare Srbije in Makedonije. Po tej odredbi bo vse poslovanje glede kolonizacije mnogo enoviteje. LDU.

— **Muzeji — državna last.** LDU Beograd, 21. januarja. Tukaj se je ustanovil odbor, ki bo izdelal naredbe o čuvanju starih in javnih spomenikov. Izdelana je naredba o narodnih muzejih, po kateri bodo vsi muzeji v državi proglašeni za državno last.

— **Papir v zameno.** LDU Beograd, 21. januarja. »Beogradski Dnevnik« javlja: Preko našega generalnega konzulata v Budimpešti je švedsko - madžarsko trgovsko društvo ponudilo naši državi 100 vagonov papirja v kompenzacijo ali pa za gotovino.

Sokolstvo.

Občni zbor Ženskega telovadnega krožka Sokola I. v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 25. januarja ob 8. zjutraj v veliki dvorani Mestnega doma z navadnim sporedom. Sestrsko članstvo se pozivlja, da se polnoštevilno in točno ob napovedani uri udeleži občnega zbora, posebno še z ozirom na to, ker se neposredno za našim občnim zborom vrši občni zbor Sokola I. Zdravo. — Odbor.

Ženski telovadni krožek Sokola I. v Ljubljani opozarja sestre članice na predavanje, ki se vrši v soboto, dne 24. januarja ob pol 8. zvečer v društveni sobi, Trg Tabor. Predava brat Verij Švajgar o sokolski organizaciji. K obilni udeležbi vas vabi odbor.

V zgornjih prostorih Narodnega doma v Ljubljani priredi »Društvo za zgradbo Sokolskega doma na Viču« v nedeljo, dne 25. januarja ob 8. zvečer zabavni večer s plesom. »Sokol Vič« ima šolsko telovadnico na Viču samo dvakrat na teden na razpolago — torej je zidanje lastnega doma silno potrebno. Bratje in prijatelji Sokolstva, vabimo vas, da se tega večera udeležite, da pripomorete k lepemu uspehu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. januarja 1920.

— **Nečejo izza plota!** Včeraj smo pozvali pošteniake, ki streljajo iz zasede na župana dr. Tavčarja, naj bi odkrili svoj vezir in se postavili v odkrito borbo mož proti možu. Toda gospodje so junaki, samo dokler so za plotom. Zato nečejo ničesar vedeti o tem, da bi razkrili svojo anonimnost, češ, da se boje, da bi se kdo ne »znesel« nad njimi. Že vedo zakaj. To so možje in heroji! In ti strahopetci in zajci očitajo sedaj drugim, da niso v trdem vojnem času, ko so grozile vsakomur vislice, dovoli energično in odločno nastopali proti avstrijskim mogotcem! Ej, to bi se v vojnem času postavljala avstrijskim generalom po robu ta gospoda, ki se ji še sedaj tresejo hlačice v strahu, da bi se kdo »ne znesel nad njimi.« Široka usta imajo ti paglavci, dokler se čutijo na varnem, takoj pa jim zdrči srce navzdol, čim zaslišijo od daleč žvižganje in švrkanje — brezovke. Pa naj še kdo dvomi, da bi ti junaki edino uspešno ne reševali domovine! Sicer pa: Prav dobro vemo, zakaj gre in v katerem grmu tiči zajec. Namen pač posvečuje sredstva. Bodi, nam to dobre volje ne kvari, ob priliki že pride tudi obračun. Če bodo pa takrat zaplotniki dobre volje, to je drugo vprašanje.

— **Tant de bruit pour une omelette!** — toliko kričanja radi gospoda Hitra! Človek ne pride iz smeha, kako se more zavoljo take malenkosti vse razburjati, kar je narodno - socijalističnega v Ljubljani! Že predsedstvo »Akcijskega odbora« ni imelo druge potrebe, nego radi te bagatele spisati dolg dopis, ki je bil, kar se pač samoobsebi ume, priobčen v »Jugoslaviji« ter kar se tudi samoobsebi ume, preobložen s psovkami in zabavljicami na račun ljubljanskega župana. Sedaj pa prikrevsa še gospod Hiter sam ter pisari v »Jugoslaviji« svoje lastne slavospeve, končavši s pretresujočo grožnjo, da župana ne bo več volil noben dostojni uradnik! Kaj pa se je pravzaprav zgodilo, da sta postala predsedstvo Akcijskega odbora in gospod Hiter taka vulkana? Župan je imel po svoji razsodnosti imenovati člane v cenitveni odsek ter se je pri tem oziral na posamne stranke. Imenoval je čisto pravilno za nekatere narodno - socijalistične skupine dva zastopnika, imenovati pa ni hotel g. Hitra, ki ima itak pri hranilnici obilo posla ter je s postranskimi opravki čez glavo preobložen. Mesto njega je imenoval predsednika Deržiča, in ko je ta odklonil, imenoval je Ivana Tavčarja. Imenoval je torej dva uradnika, ki sta vsaj toliko vredna, kot je vreden g. Hiter, in gosp. Deržič glas bi bil v odseku gotovo več velial, kakor glas g. Hitra. Čemu torej ta burja v kupi vode? Trezen človek se radi take malenkosti ne bo razburjal, temboli je torej smešna grožnja, da župana nikdo izmed »dostojnih« uradnikov ne bo več volil! — Tukaj imamo sedaj neko kompanijo, ki si je v glavo vtepla, da je nekai prileting, biti v ti dobi ljubljan. župan in da je dr. Tavčar noč in dan nima druge skrbi, kakor da neprestano kuje naklepe, kako bi si rešil stoliček ljubljanskega županstva. Na to je najboljši odgovor: Bog daj gotovim ljudem pamet! —r.

— **Podpora vlade dijakom.** Vlada je dovolila v podporo dijakom-beguncem v Ljubljani svoto 95.000 kron. Ob priliki praznika sv. Save bo vlada dovolila večje kredite za zidavo in podporo akademskih domov v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani.

— **Nova uredba za ženitev vojaških podvrženih oseb.** Za ženitev vojaški dolžnosti podvrženih oseb velja zdaj novoproglašeni »zakon o ženitbi oficirja, podoficirja, kaplara i redova«. (Redovi, to je moštvo.) Člen 21. tega zakona določa, da se podnarednikom, kaplarom in redovom zabranjuje ženitev, dokler so v stalnem kadru. Oni kaplari in redovi pa, ki so začasno odpuščeni, se morejo ženiti, ne da bi prosili kakega odobrenja za to. Služba v kadru odgovarja prošnji prezenčni aktivni službi pri vojakih. Deželni vladi prihajajo še vedno prošnje za ženitna dovoljenja naborni dolžnosti podvrženih oseb. Takih prošenj ni več predlagati, dokler je v veljavi sedanji zakon. V konkretnem slučaju je namreč ministrstvo vojne in mornarice pojasnilo, da je gorenji člen 21. umeti tako, da je ženitev brez dovoljenja nedopustna samo za tisti čas, katerega vojaški obvezanec aktivno služi v kadru. Dovoljenje za aktivne vojake (kadrovce) izdajajo vojaška oblastva. Sicer pa ženitev vojaških obvezancev iz vojaških razlogov ni nikakor omejena. Zlasti se more tudi vsak rekrut, predno nastopi svojo službo v kadru, poljubno oženiti in ne potrebuje za to nikakega dovoljenja. Ženitev je je zabranjena samo »kadrovcem«, to so vojaki prvega poziva, ki služijo svoj predpisani rok pri kadru, in pa nadalje služeči podčastniki.

— **Nove učiteljske plače.** Kakor izvemo, je delegacija financ takoj ko je dobila potrebne vsote na razpolago, založila čekovni račun knjigovodstva deželne vlade. Predujmi se izplačajo te dni.

— **Poslovanje deželnega sodišča v Ljubljani v kazenskih zadevah l. 1919.** Kako ogromno delo je preteklo leto obvladala sodna oblast (kazenski oddelek ljubljanskega deželnega sodišča), osvetljuje najbolje naslednja statistika. Z zastankom prejšnjega leta je bilo zaradi hudodelstva odpravljenih 4892 kazenskih slučajev, med njimi 681 zadev, kjer so bili storilci obdržani v zaporih, t. j. slučajev zaprtnjakov. Tekom leta 1919. je bilo 4518 zadev končanih, 374 je zastanih. Tekom leta 1919. je bilo podanih skupno iz leta 1918. nerešenih 889 obtožb (med temi 316 zaprtnjakov), od teh je bilo 767 rešenih, 122 obtožb pa je ostalo nerešenih. Vsekakor zanimiva statistika hudodelstva, na polju, miva statistika hudodelstva, na polju goljufije.

— **Trboveljska premogovna družba** premesti svoj sedež z Dunaja v Ljubljano. Na parcelah, ki jih je kupila od mestne občine ljubljanske na vogalu Aleksandrove ceste in Gledališke ulice, zgradi reprezentacijsko palačo. Natečaj za gradbene načrte je že razpisan. Natečaja se smejo udeležiti samo Jugoslovani. Jury je že sestavljen. Prva nagrada za najboljši načrt znaša 10.000 K.

— **Naredba o klavni živini in proti tihotapcem ter navijalcem.** Odsek deželne vlade za prehrano objavlja: Preskrba z mesom je postajala v zadnjem času vedno bolj nezadostna in se je bilo bati, da bodo trgi v kratkem času brez mesa. Vzrok temu pomanikanju je bil, da so odbori za določevanje cen nastavili za nadrobno prodajo mesa primeroma nizke cene, dočim so cene živi živini na deželi rapidno rastle, mesarji pa radi tega niso mogli dobavljati živine, oziroma mesa za določeno ceno. — Dviganje cen živini so pa povzročili prekupci, ki so neupravičeno in brez vsakega obrtnega lista prekupovali živino in pri tem dražili in gnali cene vedno kvišku. Povzročitelji dviganja cen so nadalje tudi tihotapci, ki kupujejo živino po prekomernih cenah. Ker slednji zaslužijo pri svojem nepoštenem poslu ogromne dobičke, jim se seveda nobena živina ni predraga in jo plačujejo po vsaki ceni, samo da jo dobe. — Da se ti elementi kolikor mogoče izločijo iz trgovine, je deželna vlada za Slovenijo v sporazumu z odsekom za prehrano izdala naredbo o uravnavi prometa z govejo živino in klavnimi prašiči. Naredba uvaja za trgovinski promet s klavno živino in klavnimi prašiči v živem in zaklanem stanju odpremne izkaznice, ki jih oddaja odsek za prehrano. Za promet z živino, ki je namenjen za pleme in za delo, predpisuje naredba posebna potrdila, ki jih izdajajo županstva. — Nova naredba je objavljena v uradnem listu. Prizadete kroge opozarjamo na to naredbo.

— **Neizprosna smrt** nam je zopet ugrabila v noči na 22. t. m. dobrega tovariša črkostavca gosp. Alojzija Šmuca, sina bivšega kantinerja v Šentpeterski vojašnici. Do izbruha vojne je bil pokojni Šmuc strojni stavec v »Učiteljski tiskarni«, kjer je deloval dolgo vrsto let. Poklican v vojaško službo, je odšel v Karpate, kjer je z mnogimi drugimi pretrpel še v prvi zimi vojne neizrečene štrapace, katerih posledica so bili zmrznjeni udje. Odvzeti so mu morali nekaj stopala in na roki nekaj prstov. Po prestanem trpljenju seveda ni mogel izvrševati več svoj poklic. Med nami ostane v trajnem spominu kot dober in odkrit tovariš! Tudi takih je malo, kot je bil Lojze. Počivaj v miru! — Preostalim naše iskreno sožalje! — Stavci »Učiteljske tiskarne«.

— **V Mariboru** so v sredo pokopali drja. Andreja Bakarčiča, ki je umrl v tamkajšnji bolnici. Bakarčič je bil odvetnik na Reki in predsednik Narodnega Veča Bakar-Sušak. Pokojnik je bil dober prijatelj rajnkega Frana Supila, s katerim je mnogo storil za obrambo narodnih pravic reških Hrvatov. Blag mu spomin!

— **»Ne marami za Srbe«.** Pišejo nam: V neko predmestno gostilno so prišli pred kratkim trije srbski vojaki. Lepo so pozdravili in naročili vina. Kmalu pa se je oglasil izza zakotne mize neki predmestni pijanček in ponavljal izzivalno, da on ne mara za Srbe. Srbske fante je to čisto umevno pogrelo in jeden izmed njih je ostro pogledal izzivača in prijel za bajonet. Posredovali so razsodni gostje, rekoč, da naj se nikar ne razburjajo, ker je izzivač pijan in ne ve, kaj govori. Vojaki so bili mirni, so izpili in odšli. Vse jedno je, ali ima kak predmestni pijanček Srbe rad ali ne, ali ti ne vedo, s kom imajo opraviti, in tako bi se lahko pripetila nesreča. Vtis, ki ga ima srbski vojak, je gotovo neugoden in utegne soditi, da Slovenci sploh ne marajo za Srbe, kar pa ne odgovarja resnici. S takimi pijančki in izzivači ven iz gostiln.

— **Velikanske tatvine v Beljaku.** V Beljaku je bilo aretiranih 45 oseb, v glavnem železniških vslužbencev, ki so pokradli v par mesecih ogromnega blaga na tamošnji postaji. Med aretiranimi so trije železniški uradniki, en carinski uradnik in dva znana trgovca. Škoda znaša nekoliko miljonov kron. Tatvine so se vršile kar na debelo: družba je izropala cele vagone, razdelila blago med trgovce, carinski uradnik pa je vagone zopet zapečatil in poslal naprej, kamor so bili pač namenjeni. Postajenačelnik je vsled tega odkritja izvršil samomor.

— **Verižnika z usnjem.** Na glavnem kolodvoru sta bila včeraj dopoldne aretirana Fran Radej, sobni slikar iz Vojnika pri Celju, in Albert Bobek, sedlarski mojster, od ravnotam. Zaplenili so jima večjo množino usnja. Zadeva je javljena centralnemu uradu proti verižnikom.

— **Tatvina masti.** Včeraj smo poročali, da sta bila aretirana Robert Koželj in Josip Omerza radi tatvine 6 kg masti. Izjavljamo, da g. Josip Omerza, trgovec s papirjem v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6/I., ni z gorenjim Josipom Omerzo identičen.

Kultura.

— **Iz gledališke pisarne.** Vsled bolezni odpade v petek, dne 23. t. m. prestava »Rusalka« za abonement »C«, ter se ista vprizori v ponedeljek t. j. 26. t. m. za isti abonement.

»Korenček« in »Ženitev« je 6. uradniška predstava, ki se vrši v dramskem gledališču v četrtek, dne 29. januarja ob pol 20. Vstopnice po znižanih cenah se dobe v predprodaji v pisarni »Društva zasebnega uradništva Slovenije«, Gosposvetska cesta 2/II ob uradnih urah.

Gospodarske vesti.

— **Sladkorna industrija pri nas.** Poverjeništvo za kmetijstvo je povabilo dne 20. januarja k anketi glede sladkorne industrije priznane veščake in interesente. Obilna udeležba pri anketi priča o razumevanju pozvanih krogov in našega ljudstva za gospodarske potrebe. Po temeljitih poročilih o začetku in poteku načrtov za uvedbo sladkorne industrije v Sloveniji ter po živahni debati, so bile sklenjene soglasno te - le točke: Podpirati je z vsemi sredstvi uvedbo kulture sladkorne pese povsod tam, kjer je za to ugoden teren; v to svrho se: 1. pozivlje vlada, da po štrokovnjakih, ki se naj ad hoc nastavijo, pouči naše gospodarje v pridelovanju sladkorne pese; 2. se naprosi časnikarstvo, duhovščina in učiteljstvo, da podpirajo agitacijo za vpeljavo te kulture; 3. se zahteva, da se po poljedelskih šolah v Sloveniji učenci temeljito poučujejo v pridelovanju sladkorne pese; 4. zahteva anketa od vlade in od vseh poklicanih faktorjev, da se nemudoma in z vso energijo nadaljuje prevažno kulturno delo: osuševanje ljubljanskega Barja in 5. naj se takoj preuče razmere v dolenjem Posavju, ali so podani pogoji za ustanovitev sladkorne tovarne in naj se v ugodnem slučaju pospešijo tudi tam potrebna pripravljalna dela za to industrijo.

Borza.

LDU Carih, 21. januarja. (ČTU) Deviza na Dunaj 1.70, na Berlin 8.50, na Prago 7; kronski bankovec (avstrijski) 1.75.

LDU Dunaj, 21. januarja. (ČTU) Izplačila na Zagreb 255—275, na Prago 375—405, bankovci BHS 225—240.

Beograd, 22. januarja. Valute: krone 25·40, 25·50 (25·50); francoski franki 230, 234; lire 180, 190 (195); dolarji 23·50, 23·60 (23·50); marke 60·50, 60·00 (60·75); češke krone 39, 41 (40); avstrijske krone 11, 13 (—); devize: Pariz —, 234·50 (234); Ženeva - Curih 480, 490; Rim - Milano 194, 195 (194); Praga 40, 42 (41·50).

Društvene vesti in prireditve.

— **Stavbinsko delavstvo** vabi vse starše, delovodje, zastopnike strokovnih organizacij, vajence brez razlike obrti na protestno manifestacijo radi obrtne šole, v nedeljo dne 25. januvarja 1920 ob 8. uri dopoldne v Mahrovo hišo. Poročalo se bode, kaj je z vajenjško šolo; zakaj se je odpovedala letošnja šola in o drugih zadevah stavbinske stroke.

— **Politično društvo za vodmatski okraj** je imelo ob lepi udeležbi svoje letno zborovanje v ponedeljek, dne 19. januarja ob 8. zvečer v gostilniških prostorih pri Draščku. Odbornik Verovšek je pozdravil navzoče člane, zastopnika načelstva JDS gospoda Jelenca ter nadzornika Zupana in zastopnike krajevne organizacije JDS za šentpetrski in vodmatski okraj. Podal je na kratko sliko o društvenem delovanju ter gmotnem stanju društva in končno bodril k vztrajnemu delu za napredne ideje. V odbor društva so se izvolili z vzklikom gospodje: Babnik Viktor, Fortič Valentin, Frankovič, Požar, Praprotnik, Rebolj Josip, Šircelj Josip ml., Turšič in Verovšek. funkcije so se razdelile sledeče: predsednik Šircelj, podpredsednik Rebolj, blagajnik Fortič, tajnik Verovšek, arhivar Turšič, odborniki: Babnik, Frankovič, Požar, Praprotnik. O delu načelstva je poročal gosp. ravnatelj Jelenc; dotaknil se je tudi bodočih občinskih volitev, o političnem položaju pa gosp. Zupan. Oba govornika sta bila navdušeno pozdravljena in sta žela za njih stvarna poročila obče priznanje in zahvalo.

— **Odbor za nabiranje »Darov svobode«** ima dne 28. januarja ob 3. popoldne zaključno sejo, ki se je naj udeleže polnoštevilno odbor in vse nabiralke.

Najnovejša poročila.

IZ SEJE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE. — ŽALOSTNI VIDIKI GLEDE JADRANSKEGA VPRAŠANJA.

Beograd, 22. januarja. V sredo popoldne se je nadaljevala seja demokratske zajednice. Razpravljalo se je o programu edinstvene stranke, nakar se je vnela živahna debata o agrarnem vprašanju. Navzoči minister dr. Krizman je poročal, da gre v prvi vrsti posvečati vso pozornost rešitvi kmetskega vprašanja v Bosni in Hercegovini. Med sejo je dospelo iz Pariza važno poročilo naše mirovne delegacije o rešitvi Jadranskega vprašanja. Ministrski predsednik Ljuba Davidović je poročal o sedanji zunanji situaciji in povdarjal, da zahteva od nas, da se sprejme predloge Lloyd Georgeya in Clemenceauja. Ker naša delegacija teh predlogov ni sprejela, nameravata Anglija in Francija izjaviti svoj disinteresement in prepustiti Italiji, da uveljavi londonski pakt. Ta vest je provzročila v krogih poslancev demokratske stranke veliko žalost in ogorčenje. Vnela se je dolga debata, iz katere bo vlada lahko crpala dragocen materijal za svoje bodoče postopanje. Danes se že vrši važen ministrski svet, ki se bo bavil s tem vprašanjem. Seja plenuma demokratske zajednice se je odgodila na danes popoldne.

VESTI O ULTIMATUMU.

LDU **Split,** 22. januarja. (Dun. kor. ur.) K vesti, da je bil Jugoslaviji izročen ultimatum, piše »Nova Doba«: Mislimo, da zgodovina beleži malo takih činov nehvaležnosti, kakor se sedaj vrši nad našim narodom. Mi smo prvi začeli krvavi boj za svobodo sveta proti sili in krivici; izkrvaveli smo po morišči na sovražnikovih vešalh kot noben narod na svetu; vse prestolnice velikih zaveznikov so nas obsule s pohvalami in obljubami, sedaj nam pa pošiljajo ultimatum. Postavljajo nas pred dilemo: dovoli nam, da ti odsečemo eno nogo, ali pa ti odsečemo obe. List ugotavlja, da je bil ultimatum podan brez soglašanja Amerike in nadaljuje: Počakati moramo z največjo mirnostjo, kako bo naša vlada odgovorila na ta ultimatum, kako se bo rešila čast države. Zadnja beseda še ni izrečena.

VSI JUGOSLOVENI JUGOSLAVIJI!

LDU **Split,** 22. januarja. (Dun. kor. ur.) V pričakovanju odgovora naše vlade na predlog zaveznikov o rešeniu jadranskega vprašanja piše »Jadran«: Nadejamo se, da bo ta odgovor ustrezal zahtevi vseh Jugoslovenov. Ta zahteva se osredotočuje v geslu: »Vsi Jugosloveni Jugoslaviji!« Zadovoljiti nas ne more nobeno drugo rešenje vprašanja, nego edinole ono, ki odgovarja temu geslu. Vsaka druga rešitev bi za nas in za vso Evropo pomenjala edinole določitev miru za kratko dobo in bi bila najnevarnejše ognjišče za novo strašno vojno. Danes velja še za nas na eni strani geslo: »Balkan balkanskim narodom«, na drugi strani pa »Jugosloveni Jugoslaviji«. Zadnji čas je! Mi vsi, vlada, parlament, pariška delegacija in naša javnost pričakujemo, da se jadransko in balkansko vprašanje ne sme rešiti drugače. Zakaj dokler ti življenjski vprašanji ne bosta rešeni v smislu teh dveh gesel, Evropa ne bo imela miru. Mi ga ne bomo dali.

NEMCI ŠE VEDNO DIVJAJO.

Leipzig, 22. januarja. Državno sodišče je včeraj obsodilo bivšega deželnega poslanca in voditelja lužiških Srbov Ernesta Henrika Bartha radi zločina poskušene izdaje in poskušenega pisemskega tihotapstva na tri leta težke ječe v trdnjavi. Sodišče je odklonilo predlog, naj se Bartha izpusti iz zapora.

TUDI MADŽARSKA MORA IZROČITI VOJNE KRIVCE.

Budimpešta, 22. januarja. Mirovna pogodba, izročena Madžarski, nalaga madžarski vladi dolžnost, da izroči zaveznikom vse one osebe, ki so se pregrešile proti vojnemu pravu.

POZNAJO MADŽARE.

Budimpešta, 22. januarja. Veliko ogorčenje vzbuja v madžarskih krogih določba mirovne pogodbe, da madžarska država nima pravice uveljavljati zakone, ki bi dajali katerikoli narodnosti ali konfesiji kakšno prevlado ali predpravico.

MONARHISTIČNA ZAROTA V RUSIJI.

Stockholm, 22. januarja. »Stockholm Tidningen« poroča, da so v Pensi razkrili monarhistično zaroto proti boljševiški vladi v Moskvi. V Penzi so aretirali več sto zarotnikov. Boljševiki so dali postrelliti in obesiti 54 voditeljev te zarote. Istočasno pa so boljševiki razglasili, da so za vedno odpravili vsak teror zlasti pa smrtno kazen. Ali so si med tem že premislili? Op. ured.

DRAHME IN LIRE.

LDU **Beograd,** 21. januarja. Presbiro javlja uradno: Na podlagi naredbe ministrskega sveta M. št. 4034 od 27. decembra 1919 v zvezi z naredbo ministrstva za finance I. št. 3074 od 13. novembra 1919, je ministrstvo za finance izdalo odlok da se prepove iz kraljevine SHS izvažanje grških drahem v vsoti preko 700 komadov in italijanskih lir v vsoti preko 1200 komadov. Potniki ne smejo nesti seboj več vrst denarja, katerega izvažanje je prepovedano, ako presega vrednost vsoto 1000 frankov, računajoč po kurzu, ki ga določuje ministrstvo za finance. Ves denar, ki se skuša iznesti iz kraljevine SHS proti tej naredbi, bodo obmejne carinarnice zaplenile v korist državni blagajni, proti dotičnim osebam pa se bo postopalo kakor proti tihotapcem. Mejne carinarnice so dolžne, vršiti najstrožjo kontrolo potnikov, ki prekoračijo državno mejo in se smejo posluževati vseh odredb, ki jih predpisuje zakon proti tihotapcem.

BORZNI ŠPEKULANTI IN TELEFON.

LDU **Dunaj,** 21. januarja. Avstrijski listi poročajo iz Budimpešte: Tukajšnje bančne in borzne kroge vznemirja škandal, ki ga je odkrila budimpeštanska telefonska centrala. Dognalo se je, da so bančni in borzni krogi uradnike telefonske centrale podkupljali, da so jim dovoljevali telefonske pogovore z Dunajem. Bančni in borzni interesenti, ki potrebujejo v borznem času telefonske zveze med Dunajem in Budimpešto, so ponujali za telefonski razgovor do 5000 kron. Preiskava je ugotovila, da je uradništvo skoro vsak tak slučaj naznanilo ravnateljstvu. Danes se tu vrši posvetovanje glede telefonskega prometa med Budimpešto in Dunajem, da se dožene, katerim interesentom se bodo dovoljevali telefonski razgovori na progi Budimpešta - Dunaj.

Poizvedbe.

Izgubila se je črna boa v torek zvečer od Spodnje Šiške do gledališča. Pošteni najditelj se prosi, naj jo proti primerni nagradi odda v trgovini Sark, Marije Terezije cesta (Kolizej). 553

Izgubil se je zavitek v rdečem usnju, v katerem so se nahajali dokumenti tovornega avtomobila, znamka Pia S. Porino in potni list na ime Anton Žerjal, Trst. Pošteni najditelj naj prinese na glavno policijo. Nagrada 200 K.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Vremensko poročilo.

Višina nad morjem 300·2 — Srednji zračni tlak 700 mm

Januar	Čas opazovanja.	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22	2. pop	736·3	4·7	brezvet.	pol. obl.
„	9. zv.	740·0	0·3	„	jasno
23	7. zj.	743·2	—1·5	„	megla

Obir 2044 m nad morjem.

21	9. zv.	596·0	—9	sr. zap.	sneg
22	7. zj.	587·1	—6	sr. svz.	jasno

Padavina v Ljubljani v 24 urah 0 mm, na Golcju 11 mm

Mebliranu sobu ali kabinet, išče mlad mož. Kdo, pove uprava Slovenskegs Naroda«. 534

Pisarniški sluga dobi takoj službo pri dein. družbi „Croatia". Gosposvetska cesta 2/II. 519

Iščemo risarje in konštrukterje. Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani. 516

Proda se: omara, politirana, s štirimi predali, in postelja z žično zimnico. Poizve se: Sp. Šiška, Kmetijska ulica 125. 521

Sodi od 56 litrov naprej se kupijo v vsaki množini. Pismene ponudbe na uprav. »Slovenskega Naroda" pod „Sodi/504". 504

Primerne prostore z vodnim obratom za kovaško in kolarsko izdelovanje raznih voz poleg mesta ali trga in železnice, z nekoliko zemljiščem vzamem v najem eventualno kupim. Ponudbe na g. M. Ložar, Dragomelj, p. Domžale. 514

Ženitna ponudba!

Inteligentna, 24 let stara gospodična prijetne zunanjosti s premoženjem, se želi seznaniti z gospodom, 30 let starim, ki je tudi dobro situiran ter inteligenten in značajen, z nekaj tisoči premoženja. Samo resne ponudbe če mogoče s sliko, naj se blagovolijo poslati pod »Rožmarin" na Anončni avod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 526

Dobro ohranjen pianino se proda. — Stari trg 24, I. nadstr. Ogleda se lahko od 12—1/24 h.

English Lessons. Apply to Mr. Kastner, Dvorni trg. 1, I. nadstropje, from 12 to 1, or 4 to 5 p. m.

Sprejme se kontoristinja eventualno začetnica. Ponudbe pod „Lesna trgovina/538" na upravo „Slovenskega Naroda". 538

Iščem sobo v Ljubljani, meblirano ali ne, ako mogoče v I. nadstropju. Cenj. ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda« pod „I nadstropje/508". 508

Poslovodjo

starejšo, le prvovrstno samostojnomoč, dobro izurjeno v manufakturi, speceriji, železnini, steklu in sploh v vseh strokah mešanega blaga, **sprejme tvrdka Norb. Zanier & sin, Sv. Pavel pri Preboldu, Štajerske.** 545

Ženitna ponudba!

Mladenič, 26 letni samostojni posestnik s 150.000 K vrednim premoženjem, se želi seznaniti v svrho bodoče ženitve z lepo, mlado, izobraženo gospodično s primernim premoženjem, staro od 18—24 let ter neomadeževane preteklosti. Prednost imajo posestniška in vinogradniška dekleta. — Le resne ponudbe s sliko, ki se vrne, tajnost zajamčena, pod „Srečna bodočnost/520" na upravo Slov. Naroda. 520

Kamino sedlo se kupi. Ponudbe na blagajno kavarne „Zvezda". 509

Sobo, tudi v predmestju, išče visokošolec. Ponudbe pod „Predmestje" na upravništvo »Slov. Naroda«. 510

Sodar marljiv in pošten, ki bi tudi v kleti pomagal, se takoj sprejme. Pismene ponudbe na uprav. „Slovenskega Naroda" Pod „Pošten/505". 505

:: Strojepiska :: že izvežbana, **išče takoj službo pri dein. družbi „Croatia", Ljubljana, Gosposvetska cesta 2/II.** 518

Dramatična društva!

Naprodaj imam vlasulje (baroke) **in brade za društva v vsaki izbiri.**

Josip Ružička,

nadvlasuljar kr. zemalj. kazališta v Zagrebu

Sprejmeta se takoj

dva pridna, zanesljiva, trezna

HLAPCA

k boljšim konjem, proti dobri hrani, oskrbi ter visoki plači. Ponudbe na: Emonska cesta 8./I. pisarna. — Ravno tam se sprejme tudi **izvežban**

trgovski sluga

506

Dobrodelna efektnaloterija

društva „Dobrodelnost" v Ljubljani

v korist sirot, slepcev, invalidov in hiralcev. 1317 dobitkov v skupni vrednosti

80.000 K.

Glavni dobitek v vrednosti

20.000 kron.

Srečka 2 kroni. Srečka 2 kroni.

Srečke se naročajo v loterijski pisarni v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10.

Žrebanje bo 3. febr. 1920 ob 6. uri zvečer.

VINO

nudi Ivan Ogrin, Lavrica pri Ljubljani. 503

Za opekarno s strojnim obratom v ljubljanski okolici se išče financielno podprt delaven **akcionarj** eventualno zaupnik za izdelovanje zidne opeke. Ponudbe pod „Opekarna/465" na uprav. Slov. Naroda. 465

Zanesljivega

mlinarja

išče Kolinska tovarna v Ljubljani. 502

Trgovskega vajenca

sprejme Norb. Zanier & sin, trgovina z mešanim blagom, Št. Peter v Savinjski dolini, Štajerske. 493

Čemu kupujete toliko podplatov?

Za par let zadostuje, če si naročite

„ALOL"

za izboljšanje podplatov. — Cena stekl. K 5·—. — Zastopniki se iščejo. Kemik. Fr. Čončič & dr., Mojstrana.

Cigaretni papir

i tuljci za cigarete na veliko!

GOLUB
SAMUM
CLUB EXTRABIS
FLOR BELMONTE
TABU
RIZ CASINO
ALMULY
SUBLIME

Prodaje se skladišta samo na veliko:

Ćirilometodska

nakl. knjižara; papirnica d. d.

Zagreb, Preradovićev trg br. 4.

U vašem je interesu nabava cigaretnog papira iz vrela.

Cijenici na zahtjev franko!

Naprodaj je kompletni žitni Spitz in Schell stroj. Poizve se iz prijaznosti pri J. Kluna trgovca v Kotmavasi — Koroško. 492

Prodajam **sveža jajca** v originalnih zabojih po 1440 komadov po K 1·5 komad. — Ponudbe na Em. Šepanc v Rogatca, (Slov. Štajersko). 544

Hrastove droge dobavi oskrbništvo Kraljev vrelec, Kostrivnica Podplat. Kupimo Alfa-Separator in Cambridge-valjač za zdrobljenje poljskih grad. 552

Dijak išče skupno s svojo sestro stanovanje in hrano pri kaki dobri družini. Cenj. ponudbe pod „Bric/531" na upravništvo »Slovenskega Naroda". 531

Tržiteve vrsnega šanskega manipulanta koji je u poslove svoga djelokruga najbolje upućen te posjedule dobre preporuke za nastup odmah. Ponude pod „Manipulant/540" na upravništvo Slovenskega Naroda. 546

- Mube -

kratkočasne zgodbe, spisal Blaž Pehlin. Najzabavnejše berilo za samske in poročene! Cena s poštino K 6·50. Naroča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

:: Kontoristinja ::

s prakso, prvovrstna samostojna moč, popolnoma vešča slovenskega, nemškega in vsaj deloma hrvaškega jezika v govoru in pisavi, stenografije, strojepisja kot vseh pisarniških del **se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme.** — Ponudbe pod „Stalno/487" na upravništvo Slovenskega Naroda. 487

Karbidne svetiljke

v najrazličnejših izdelavah in velikostih se dobe po zmernih cenah pri tvrdki SVETLA, Ljubljana, Mestni trg 25. 11047

Razpis.

Oficirska zadruga v Beogradu potrebuje za centralo dva sposobna, poštena in dobra **krojaška mojstra** za častniške obleke. Znati in poznati mora vse vrste krojenja naše obleke in imeti dobre kvalifikacije in priporočila. Plača po kvalifikaciji šoli in priporočilih do 1000 dinarjev mesečno in draginjska doklada. Prijave na Upravo oficirske zadruge u Beogradu najkasneje do 1. februarja 192

Raznašalce ali raznašalke

sprejme takoj uprava „Slovenskega Naroda".

Brez posebnega obvestila. ✝ Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš srčnoljubljeni, nepozabni soprog ozir. oče, sin, brat, svak, zet in stric, gospod

ALOJZ UHER

solastnik tvrdke F. & A. Uher,

včeraj dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer po kratki bolezni mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 24. t. m. ob 1/24. uri popoldne iz hiše žalosti, Šelenburgova ulica št. 4, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1920.

Ivanka Uher, roj. Ocvirkova, soproga; **Oldřich,** sinko; **Antonin** in **Cecilija Uhrovi,** stariši; **ran Uher,** solastnik tvrdke; **Anton Uher,** VII. češkoslovenski tater. pluk, Vladivostok, brata.

Vsi ostali sorodniki.

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

Zagreb, mjeseca januara 1920.

Povišenje glavnice od K 20,000.000 na 30,000 000

Poziv na subskripciju

25.000 komada dionica, glasećih na donosioca po K 400·- nasloviе vrijednosti u ukupnom iznosu od K 10,000.000·-

P. n.

Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, odlučilo je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti povišenje dioničke glavnice i emisiju novih dionica pod slijedećim uvjetima:

1. Dionička glavnica od 20,000.000·— povisuje se izdanjem novih 25.000 dionica po K 400·— nom., dakle za K 10,000.000·— na K 30,000.000·—.
2. Posjednicama starih dionica pripada pravo na 2 stare dionice optirati 1 novu uz cijenu od K 445·— po komadu nove dionice, zajedno sa 5% kamata od 1. siječnja 1920. do dana uplate.
3. Upisna mjesta primaju takodjer upise novih dioničara uz tečaj od K 475·— po dionici sa 5% kamata od 1. januara 1920. Ovima će ravnateljstvo od eventualno neoptiranih komada dodijelit komade prema svojoj uvidjavnosti.
4. Subskripcija počinje 10. januara, a svršava 31. jauuara 1920. a za supskripcije u Americi traje rok do 15. veljače 1920.
5. Nove dionice imadu kupon za godinu 1920., te im pripada pravo na dividendu za istu.
6. Protuvrijednost podpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije do 31. januara 1920. odnosno 15. februara 1920. Uplate za nedodieljene nove dionice povratit će se skupa sa 3½% kamata od dana uplate do povratka novca.
7. Subskripcija se objavlja odnosno primaju prijave:

U ZAGREBU: na blagajni zavoda
„ BEOGRADU: Prometna banka
„ BRODU n/S.: Banka i mjenačnica Brdarić i drug, kao afilijacija Narodne banke
„ DUBROVNIKU: Narodna banka d. d. Zagreb, filijala
„ LJUBLJANI: Ljubljanska kreditna banka d. d.
Kranjska deželna banka
Kmetska posojilnica
„ OSIJEKU: Banka J. Kraus i drug
Sve filijale zagrebačkih banaka
na RIJECI: Hrv. centralna banka d. d.
u RUMI: Zadružna banka d. d.
„ SARAJEVU: Hrvatska centralna banka

U SPLJETU: Zadružni savez
„ ZEMUNU: Zemunska štedionica
dok uplate mogu uslijediti takodjer kod svih zagrebačkih zavoda te njenih filijala

U sjedinjenim državavama:
U NEW-YORKU: Garanty Trust Co.
Emil Kiss, banker
„ PITTSBURGHU PA: Union Savings Bank
„ AKRON O.: Depositors Savings & Trust Co.
„ MC KEESPORT PA.: Jos. Roth & Co.
„ YOUNGSTOWNU: Dollars Savings Bank
„ ROCHESTER PA.: All Nations Bank

8. Posjednici starih dionica, koji žele u smislu točke 2. optirati nove dionice, valja da predlože kod gore označenih mjesta subskripcije:
Točno ispunjenu i potpisanu prijavnicu uz naznaku popisa brojeva starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu) ili medjutomnicu starih dionica.
9. Reparticiju dionica subskribiranih u smisla točke 3. pridržaje sebi ravnateljstvo.
10. Tečajni (ažijski) dobitak, koji se poluči kod izdanja novih dionica, ide u korist redovite pričuvne zaklade odbivši troškove emisije i pristojbe, te dotacije mirovinskog zavoda.
11. Za provedbu ove emisije stvoren je sindikat, koji zajamčuje uspjeh povišenja dioničke glavnice.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«. Za inseratni del odgovarja Valentin Kopitar.